DÖDSRUNOR,

helgade de tappre, som stupade

i

BATALJEN VID DÜPPELBERG,

den 5 Juni 1848,

af

C. F. RIDDERSTAD.

DÖDS-RUNOR,

Helgade de tappre, som stupade
i Bataljen vid Düppelberg,
den 5 Juni 1848.

af

C. F. Ridderstad.

Linköping, 1848. C. F. Ridderstad.

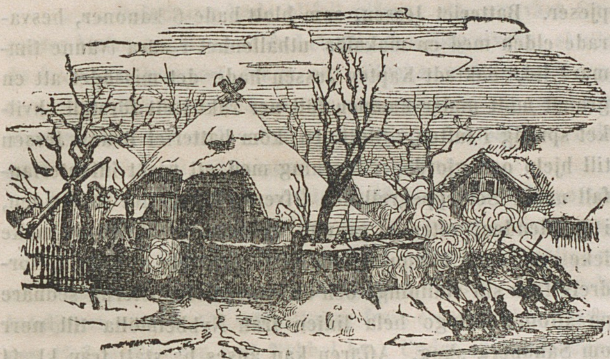
Tillkännagifvande.

Den behållna inkomsten af detta lilla arbete anslås till uppresandet af ett monument . . . huru enkelt som helst . . . på någon lämplig plats vid Düppelberg, till åminnelse af den ärofulla dag, då Svenskt, Norrskt och Danskt blod för första gången flöt för Skandinavismens sak, för de tre nordiska rikenas brödraförbund, för den fria och sjelfständiga Nordens framtid. Herrar Bokhandlare torde derföre benäget hafva godheten att, så fort som möjligt, remittera de inkommande medlen till undertecknad.

Skulle, hvad som väl torde vara möjligt, några af den Skandinaviska idéens

vänner eller eljest en och annan af de tappre aflidnes anhörige och bekante, med enskilda bidrag vilja understödja företaget, emottager undertecknad hvad som i sådan afsigt öfversändes, med skyldighet att derföre redogöra i tidningen Östgötha Correspondenten. Linköping i Juli 1848.

C. F. Ridderstad.

Söndagen den 28 Maj stod en träffning i Sundeved mellan de Danska trupperna och den fiendtliga styrkan, bestående till största delen af Oldenburgare, Mecklenburgare och Hannoveraner. Hela den på Als samlade Danska styrkan hade om förmiddagen på slagna pontonbryggor gått öfver sundet med tre batterier. Den ryckte fram i tre corpser. Den venstra flanken anfördes af General Schleppegrell, den högra, hvilken tillika bildade reserven, af Öfverste Wickede, och den tredje divisionen af General Hansen. Trupparna gingo straxt i elden eftersom de deboucherade och snart utvecklade sig en liflig fäktning öfver hela linien. Fienden hade intagit en förträfflig ställning vid Düppelmölla och behöll den en längre tid, till trots för Danskarnas flera gånger upprepade häftiga anfall. Ändtligen blef han dock kastad och trängd undan från Düppel; han förföljdes nu längs åt Brunsnäsvägen öfver Düppelberget och genom skogen till Nybbel. Här egde fienden åter en fast position

vid Nybbelmölla och öppnade plötsligt på Schleppegrells corps en häftig eld från ett förut maskeradt batteri af 16 pjeser. Batteriet Jessen, som blott hade 6 kanoner, besvarade elden med en makalös uthållenhet i nära tvänne timmars tid, oaktadt Kapten Jessen hade det missödet att en granat midt under kampen föll ner rakt i ett förställ, hvilket sprang i luften. Slutligen kom batteriet Brunn Jessen till hjelp och gjorde, i förening med ett raskt infanterianfall under Schleppegrell och Öfverste Rye, slut på striden, i det fienden, efter en granat- och kanon-eld, hvars make icke egt rum i någon af alla de föregående affärerna, fördrefs från sin ställning, och de Danska förposterna sednare på aftonen intogo hela linien från Nybbelmölla till norr om Sandberg skog. Affären kan anses ha stått från kl. 11 f. m. till solnedgången, och dagens ära tillhör speciellt General Schleppegrell; alla de Danska truppcorpserna hafva kämpat med lika mycken oförskräckthet, som uthållenhet. En afdelning af de ridande herregårdsskyttarne, hvilka i träffningen deltogo till fots, gjorde här sitt första profstycke och förorsakade fienden icke obetydligt afbräck med sina ypperliga skott . . . .

Den 29 var intet anfall påtänkt, men allt var i ordning att möta ett sådant, i fall fienden skulle ha lust att bjuda strid. Divisionen Hansen förblef i Sundeved och bivuakerade vid Nybbel, de öfriga trupperna drogo sig till Als. De medtogo vid detta tillfälle de af fienden byggda timmerflottor, hvilka sägas ännu aftonen förut ha blifvit tagna i inspektion af Prinsen af Augustenburg. Stora truppmassor hade den 29 varit sedda, dragande sydpå i betydligt afstånd vester om Åbenrå, hvilken stad ännu då hölls besatt af små afdelningar Tyskt kavalleri och infanteri. (Detta enligt en rapport från Kapten Bille, hvilken låg med Hekla utanför Åbenrå). Från Kolding berättas under den 31, att Danska trupper samma dag skola ha besatt Haderslev och Christiansfeld . . . .

Officiel rapport öfver träffningen vid Düppelberg, den 5 Juni 1848.

.... Befallning hade blifvit gifven, att, om våra förposter blefve angripna af en betydlig fiendtlig styrka, skulle de fäktande långsamt draga sig tillbaka mot Düppelberg, medan de kantonnerande trupperna samlade sig på sina allarmplatser och sedan dels understödde förposterne, dels gingo tillbaka till ställningen på Düppelberg.

Förmiddagen mellan kl. 11 och 12 blefvo våra förposter angripna vid Nybel qvarn; det var just under aflösningen, så att fienden fann kraftigt motstånd. Den 5:te bataljonen och 1:sta jägare-corpsen kommo genast i elden. Den 10:de bataljonen sändes till undsättning fram emot Nybbel qvarn, den 12:te bataljonen mot Nybbel by. Under en hårdnackad tiraljörfäktning, hvarunder hvarje häck försvarades, drogo sig våra trupper tillbaka mot Stenderup och Nybbel kyrka. Den 12:te bataljonen försvarade sig tappert mellan Nybbel kyrka och den bakom liggande skogen och vek först efter en timmas förlopp för öfvermagten; venstra skogskanten kunde ej försvaras, hvarföre bataljonen drog sig genom skogen och intog sin ställning på östra sidan; en del af frivilliga hästjägarne hade förenat sig med den; fienden störtade fram från skogen, men kastades kraftigt tillbaka igen, och bataljonen bibehöll, i förening med de frivilliga jägarne, sin ställning till kl. 4, oaktadt dess tappre befälhafvare, Öfverstelöjtnant Morgenstjerne träffades af en dödande kula i början af denna träffning. Först då bataljonen bortskjutit sina patroner, aflöstes den af 13:de bataljonen och gick tillbaka, för att hvila ut och förse sig med ny ammunition. Den 5:te och 10:de bataljonen tillika med 1:sta jägare-corpsen höll sig länge i byn Stenderup, som först öfvergafs, då fiendens kolonner ryckte fram till Åbenråvägen och vår venstra flygel nödgades att gå bakom Nybbel skog. Till försvaret af byn Stenderup medverkade kraftigt 4:de bataljonen. Denna bataljon, tillika med 8:de bataljonen och

2:dra reservbataljon, drog sig tillbaka till Düppel by, som var besatt af 3:dje jägare-corpsen, hvilken fortsatte striden, tills de kämpande trupperne hunnit foten af Düppelberg....

.... Batterierne Baggesen och Brunn hade intagit en ställning på berget, hvarifrån hela den framför liggande terrainen kunde kraftigt bestrykas; bakom dessa batterier formerade sig nu de trupper, hvilka kommo från den förra kampen, som emellertid ej upphörde ett ögonblick. En liflig artillerifäktning började; öfverallt, der de fiendtliga kolonnerna visade sig, hejdades de af våra kanonkulor. Fienden förde fram sina batterier mot våra än här, än der; denna kamp underhöll vårt artilleri i flera timmar med mycken kallblodighet, under det tiraljörfäktningen fortsattes öfver hela linien. Emellertid hade 1:sta brigaden under Generalmajor Bülow ryckt fram och intagit en ställning på norra sidan af berget vid Åbenrå; till hans understöd sändes 10:de bataljonen och 2:dra reservbataljonen, då fienden trängde fram mot vår högra flygel och visade starka kolonner serdeles på Åbenråvägen.

Fienden fick flere kanoner demonterade, och hans artilleri bragtes småningom till tystnad på alla punkter, under det att hans tiralljörer fortsatte att avancera, så att deras eld började besvära våra artillerister. Trettonde bataljonen och 3:dje jägare-corpsen gick framåt, för att fördrifva de fiendtliga tiraljörerne, och bemäktiga sig en fiendtlig demonterad kanon; men, oaktadt angreppet skedde med mycken raskhet, måste desse bataljoner, som redan länge varit i elden, likväl vika tillbaka. Det beslöts fördenskull att göra ett kraftigare försök med friska trupper; 6:te bataljonen beordrades fram emot norra sidan af Düppel, 8:de bataljonen mot östra sidan, och högra flygeln, eller 1:sta brigaden fick ordres att angripa de framför Düppel stående fienderne. Nu uppstod ett allmänt framryckande; 8:de bataljonen avancerade i början raskt, men måste likväl retirera; då framskickades gardet under Öfverste Wic-

kedes eget anförande: flere kompagnier af 1:sta och 3:dje jägare-corpserne samt 4:de bataljonen slöto sig till de förra, och med muntert hurra och fälld bajonett kastades fienden från häck till häck, till dess han i vild flykt hastade ned till Düppel by; samtidigt framträngde 6:te bataljonen, understödd af den 5:te, in på norra sidan af Düppel, som dervid snart blef intaget. General Bülows brigad, till hvilken Generalmajor Hanssen hade begifvit sig, ryckte raskt fram på Åbenrå. De friska reservtrupperna, nemligen 3:dje och 7:de bataljonerne, samt 2:dra jägare-corpsen, erhöllo nu ordres att framtåga, för att understödja anfallet och öfvertaga förposttjensten, när mörkret komme; detta sednare inträffade, när våra trupper hunnit framtränga till andra sidan om Stenderup och straxt framför Satterup; ett anfall på denna by var redan anordnadt, men det måste uteblifva för det mellankomna mörkret, så framt icke våra trupper skulle utsättas för vådan af att skjuta hvarandra. Förposterne utställdes fördenskull genast, och de fleste bivuakerade natten öfver å den bakom förposterne liggande trakten. Vi hade således återtagit nästan samma terräng, som vi förut hållit besatt. Vid daggryningen tillbakadrogos våra förposter något, nemligen till en linie från Düppel till Venningbond och Alssund, under det att sjelfva Düppelberg hölls starkt besatt. Fienden höll sig alldeles stilla på förmiddagen, och på eftermiddagen skall han hafva börjat sin reträtt. Missförhållandet mellan vår och fiendens styrka tillät beklagligtvis icke att förnya striden denna dag, men fienden har erfarit att Danmark har en till strid väl ordnad här, som han icke ostraffad kan lemna i sin rygg, i händelse han åter skulle få i sinnet att tåga norrut.

Vi förlorade denna dag, utom vår tappre Öfverstelöjtnant Morgenstjerne och den unge Löjtnanten Muus, ännu tvänne unga, högsinnade män, som från brödrarikena ilat förut, för att deltaga i vår strid, de Svenske Löjtnanterne Baron Lejonhufvud och Sommelius, som föllo, sedan de

kämpat med sällsynt hjeltemod. Den Norrske frivillige, Löfvenskjold, som tjent sig upp i detta fälttåg till Löjtnant i Danska arméen, föll, hårdt sårad, i fångenskap, sedan han förbjudit sitt manskap att lemna striden, för att rädda honom.

Högqvarteret Sönderborg den 10 Juni 1848.

Vi införa här ett bref från en Schleswig-Holsteinare, förmodeligen af misstag infördt i Hamburger-Correspondenten, för att ådagalägga, det Tyskarne, då de skrifva till hvarandra enskildt och icke för publiken, begagna uttryck, som icke endast visa, att de verkligen hysa en icke så obetydlig respekt för de Danska vapnen, utan som äfven gifva ett begrepp om stridens vilda häftighet.

"Bockholm vid Glücksburg d. 5 Juni, kl. 10 på aftonen. Den allsmäktige fadren i himmelen skydde våra tappra och kära kamrater, som i detta ögonblick och allt sedan kl. 2 e. m. befinna sig i en fruktansvärd kamp midt emot Sönderborg! I går, Söndag, kom vårt kompagni hit, för att utgöra förpostkedjan emot Holnis, och orderne lydde så, att alla andra trupper, hvilka icke stodo på förpostkedja, skulle i dag, Konungens af Hannover födelsedag, kl. 10 på morgonen, rycka ut till parad en mil norr om Flensburg. Detta var likväl endast en förevändning, ty, såsom vi nu fått höra, har vår gamle General Wrangel velat hålla en allvarsam dödsparad, i det han med 35,000 man*) fallit öfver Danskarne, för att tillintetgöra dem. Gerna hade jag och hela vårt kompagni önskat, att med alla våra tappra kamrater få gå i striden, och om det så varit Guds vilje, äfven i döden, men lydnad är vår första pligt, och vi måste här göra vår skyldighet. O, hvilket fruk-

*) Tyska tidningarne uppgåfvo 20,000 man. Den Danska arméen utgjorde endast 10,000.

tansvärdt dån, som i det ögonblick, då jag skrifver detta, bryter löst med förnyadt raseri! Det är icke något skjutande, det är ett oupphörligt rullande, som af åskan. Fem byar stå i ljusan låga och belysa hemskt den gräsliga bilden af denna strid, och, ehuru vi äro tre mil från valplatsen och Flensburger-hamnen ligger emellan, bäfvar likväl jorden här oupphörligt och fönstren skallra. — Schleswiger-Jägrarne kunna ännu icke vara framkomna till bataljfältet, emedan de först omkring klockan 5 marscherade härifrån. I detta ögonblick, kl. 11, har skjutandet upphört . . . .”

Under denna för Danmarks vapen ärofulla dag har Svenskt, Danskt och Norrskt blod för första gången flutit för Skandinaviens gemensamma heliga sak; denna dag har derigenom blifvit för de tre nordiska brödrarikenas framtid en bemärkelse-dag, som ännu om århundraden torde kasta en aflägsen, dock alltid lika ärofull, blodigt skimrande morgonglans öfver en säkert då till full verklighet utvecklad nyare tids politiska historia.

Wolfgang Menzel yttrar sig om de tre Skandinaviska rikenas ömsesidiga förhållanden i sitt, om lika vidsträckta historiska forskningar, som om en lefvande, klarseende statsmanna-blick vittnande arbete: ”Europa im Jahr 1840,” sålunda:

”Sedan Danmarks flotta blef uppbränd och Finland rycktes från Sverige, vegeterar den Skandinaviska norden i en märkbar obetydlighet. Dock må man ej tro, att dess folks lifskraft redan är uttömd. Alla germaniska stammar — och till dem höra Danskarne, Norrmännen och Svenskarne — ega en förvånande seghet. De kunna väl till en tid försjunka i bragdlös dvala, men deras medfödda energi fortlefver dock, och förr eller sednare vakna de till nya kraftyttringar, ny utveckling.

Dessa rikens närvarande ställning är visserligen ganska vanlottad. Såsom sjömakter öfverträffas de af England, såsom landtmakter af Ryssland. I förhållande till så stora makter bör deras svaghet ej förebrås dem. Men orsaken till en stor del af deras förluster må de dock tillräkna sig sjelfva mest, alldenstund de i en tid, då de ännu voro mäktiga, utan besinning uppträdde såsom fiender emot hvarandra, och till sina grannars, framförallt Rysslands, fördel, försvagade hvarandra. Det var ej utan Danmarks hjelp, som Peter den Store besegrade Svenskarne och beröfvade dem länderna på andra sidan Östersjön. Hade Calmarunionen varit ett verkligt folkförbund, i stället för en dynastisk politiks verk, så hade den ännu kunnat bestå och det till ett rike förenade Skandinavien hade då kunnat vara en af Europas starkare makter. S:ct Petersburg hade då kanske aldrig blifvit bygdt.

Dessa grämande minnen borde åtminstone visa de närvarande Skandinaverna, till hvad följder inre tvedrägt och den emellan grannar hittills så vanliga afundsjukan leda.

Gemensamt, såsom ett enigt folkförbund, måste Danmark, Sverige och Norrige handla i förhållande till andra länder, så framt de vilja bestå såsom en makt i Europa. Ty sluta sig dessa rikena, såsom hittills, till olika Europeiska makter, så måste nödvändigt ett af dem försvagas. Men hvarje förlust, som drabbar det ena, drabbar äfven indirekt det andra, emedan de blott förenade med hvarandra betyda något och bilda en makt i förhållande till andra makter. De förhålla sig fullkomligt till hvarandra såsom de mindre Tyska förbundsstaterna. Den ena kan ingenting vinna, om den andra förlorar, emedan statssystemet, till hvilket de alla höra, i så fall i det hela taget försvagas."

Så långt Menzel.

Alla nationer, afstängda från hafvet, sträfva att eröfra ett lämpligt kustland, för organiserandet af militära och

civila marin-depôter, emedan de, utan dem, sakna tillfälle att utveckla hela sin nationalitet såväl i industrielt, commercielt, som andra afseenden. Den af Ryssland mot oss förda eröfringspolitik har utgått från sådana åsigter, och hvad vi derigenom förlorat, veta vi allt för väl. Tysklands vapen ledas nu mot Danmark af enahanda politik. Äfven Tyskarne vilja blifva en sjöstat, liksom Ryssarne tidigare; men kunna icke blifva det på annat sätt, än som Ryssland blef det, nemligen ... icke på annat sätt, än på Skandinaviens bekostnad.

Och skulle icke detta röra Sverige och Norrige? Skulle icke våra politiska intressen deraf lida? Äro vi icke skyldige oss sjelfve och våra efterkommande att med vapen och lif, uppoffringar och lifliga sympathier protestera mot ett sådant våld? Man måste vara allt för kortsynt, för att icke inse det.

I närvarande ögonblick omgifvas och nedtryckas vi å ena sidan af verldens största landtmagt, och å den andra sidan af dess största sjömagt, och det är måhända endast med offret af en understundom allt för förödmjukande politik, kränkande nog för ett fritt och stolt folks känsla, som vi lyckats lovera oss fram i det kinkiga farvattnet mellan Charybdis och Schylla. Men lät nu Danmark förvandlas till ett Tyskt förbundsrike, och följden skulle blifva påtrycket af en tredje, ännu mägtigare, och alls icke mindre egoistisk granne, hvarigenom vi ytterligare skulle reduceras, för att, förr eller sednare, i vår tur kanske undergå samma öde som Polen, det att delas *också af tre magter.* Lika såväl som Sverige är Skandinaviens förmur eller ... om man så vill ... åskledare emot Ryssland, lika så väl är Norrige det mot England, som Danmark mot Tyskland.

Vore ej Tyskland i närvarande stund upplöst af anarki, skulle det väl kunna låta tänka sig att en sådan delningspolitik redan låg i sin linda och lurade inom kabinetterne i S:t Petersburg, London och Berlin, emedan mycket be-

vittnar att desse sällan handlade efter ädla grundsatser, åtminstone då det gälde Skandinavien.

På hvad grund eröfrade Ryssland . . . Finland, Engelsmännen den Danska flottan och fordrar väl Tyskland nu herrerätt öfver Schleswig? —

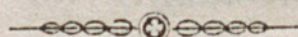
På grund af öfvermagtens samvetslösa egennytta, på grund af den starkares rätt öfver den svagare.

Hvarje redlig vän af Skandinavisk sjelfständighet måste derföre gilla den politik, som Konung Oscar i det Dansk-Tyska kriget nu utvecklat, och de åsigter, som bestämdt de tre brödrafolkens handlingssätt.

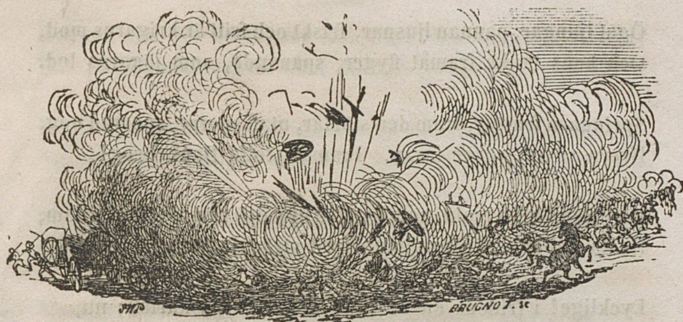
Det var också dessa förhållanden inom Europas nordiska magter, som ropade med historiens varnande och vittnesgilda stämma till vår tids ungdom — inom trenne riken — och bjöd den att för framtiden knyta ett Skandinaviskt fostbrödra-lag. Fest-pokalen, som beseglade förbundet, klingade emellan grafvar, tillhörande en försvunnen och en tillstundande tid. Hvem trodde väl då, att man så snart skulle stå vid randen af de sednare? Vi göra det likväl redan. Bland många af Danmarks tappre söner, som för sitt fäderneslands rättvisa sak kämpade och blödde den 5 Juni . . . och ibland hvilka man företrädesvis måste räkna den lika mycket älskade och värderade, som nu mera saknade Öfverstelöjtnant Morgenstjerne . . . stupade äfven tvänne Svenskar och en Norrman, Löjtnanterne Lejonhufvud, Sommelius och Lövenskjold. I desse betrakta vi också de första blodiga dödsrunor, som Försynen i sin allmagt ristat öfver den triumph-port, hvarigenom en ny historia för de tre Skandinaviska folken skall göra sitt intåg i verlden.

Ära åt deras namn, frid öfver deras grafvar!

De biografiska upplysningar, som åtfölja dessa ”Dödsrunor,” äro lånade ur tidningar. Vi hafva icke lyckats erhålla några närmare detalj-uppgifter om Hr Öfverste-Löjtnant Morgenstjerne, ett missöde, som vi lifligt beklaga.

MORGENSTJERNE.

Morgenstjerne.

Stridens lösta fältrop skallar, vapnet ljungar i din hand;
Segra eller dö du önskar för ett hotadt fosterland.

Skaror mot hvarandra störta, hjertat gladt och hurtigt slår,
Och på springarn, stolt och modig, emot fienden du går.

Trogna leder tätt dig följa, alla vilja vara med
I det djerfva riddarspelet, speladt nu i Sundeved.

Modigt hjerta söker faran, lockande, der den är störst;
Ingen vill den siste vara, alla vilja vara först.

Stridens njutning ej de fege, men de tappre blott förstå,
Striden lifvar manligt sinne, det blir eld... blir ljungeld då.

Flammor spela längs åt linien: hvilken eldsky, snabb och snar!
I ett haf af röda lågor döden nu ett notvarp drar.

Ögat ljungar, pannan ljusnar, friskt och fritt är krigarns mod,
Och hans tanke framåt flyger, spanande, som jägarns lod.

Springarn frustar, fram den störtar, utan sporre, sporrad nog.
Ifvern växer, växer faran. Framåt stolta Dannebrog!

Och bland gråa moln, som hvälfva upp och ned af rök och dam,
Hasta dånande kolonner nu med sträckta vapnen fram.

Lycklige! i fridens dagar vann du krigarns kärlek; nu,
Djerf och tapper, in i döden följes af dess kärlek du!

Än en gång ditt fria öga och ditt blanka svärd man ser,
Ser de hvita silfverlockar fladdra kring ditt hufvud ner.

Än en gång man hör din stämma, manande till strid och slag,
Ser beslutsamheten glänsa i ditt lugna anlets drag.

Än en gång syns Dannebrogen svaja ibland slutna led,
Liksom följde den i striden, icke förd, men sjelfmant med.

Än en gång . . . . men tummelplatsen, lik en herrlig hjeltesyn,
Ibland rök och dam försvinner, som försvunne den i skyn.

Jorden bäfvar, molnen darra: stridens öde ingen vet;
Hvilken väntan, hvilken oro, hvilken plågsam hemlighet!

Höge himmel! skingra molnet, låt oss se hur striden går;
Ovisshetens dubbla gissel oss med qval och fruktan slår.

Och en vingad vind kring fältet viftande med vingen far,
Och för ögat tummelplatsen ligger åter fri och klar.

Hvilken tafla, mörk och dyster, hvilken scen ur grafvens land!
Drömd af hatet, tänkt af döden, tecknad utaf stridens hand.

Hvilken syn der borta, ser du? Han, den tappre, fallen är,
Han vid Dannebrogens sida, dödligt sårad, ligger der.

Ingen syn är mera herrlig, ingen andakt mera skön,
Än den fallne, tappre krigarns i sin sista, lugna bön.

Se på honom, se och lär dig, hur från verlden du bör gå;
Vid hans tysta, sista läger — lär dig hur du lefva må.

Manligt måste hjertat vara, redligt sinnet, viljan sann,
Eljest ej för fosterlandet du kan falla, såsom han.

O, hvad är det, som gör krigarns lott så afundsvärd ibland?
Det är döden, icke lifvet: han får dö för fosterland.

Lifvets strid, den sista, slutat i hans anletsdrag re'n har,
Men på munnen ligger morgon, och på pannan dagen qvar.

Fram hans bana gick till målet, som en kastad riddarlans;
Och vid målet han, som solen, stupade i blodig glans.

Många ädla, stolta tankar hvälfde sig uti hans själ;
För den bästa . . . fosterlandet . . . fick han redligt dö likväl.

Till ruiner, jemt belägrad, falla måste lifvets stad;
Men instörtadt Ilion räddas utaf dödens Iliad.

Poesien är ett Olympos, och i lifvets sista stund
Allt det herrliga du gjorde räddas der i Gudars rund.

Stjernor falla, stjernor stiga: spanar fåfängt väl min syn
Efter klara, ljusa strålen nu af din derupp' i skyn?

Skyn sig delar, se hvad skimmer, se hvad glans deruppe ler:
Nu han först som *Morgonstjerna* blickar ifrån himlen ner.

Fjerran ifrån tummelplatsen så en ensam luta ljöd,
Då till Sveriges dalar rygtet nådde om din krigar-död.

Hvad du var vi föga kände, hvad du blef vi känna nu:
Endast hjelten genom döden vinner rygtbarhet, som du.

Mycket kan förgå i verlden: ej det namn likväl förgår,
Som, af ädla bragder smyckadt, på historiens tafla står.

Manligt mod och öppet sinne, saken, som du stridde för,
Till en ståtlig riddarsaga dig i sångens rike gör.

Är ock riddartiden flyktad, ack, så länge vi ha män,
Kraftige, som du, och stolte, lefver riddarsinnet än.

För ditt fosterland en prydnad, nu, du Danas ädle son,
Äran af ditt namn tillhörer . . . Skandinaviens pantheon.

Herrligt är att redligt handla, skönt att dö, som du har gjort,
Herrligt ock att få besjunga allting sannt och godt och stort.

Må min sång, som vestanvinden, kring din graf blott susa få:
När en bättre stämma höjes, gerna min försvinna må!

Sedan första arket redan var tryckt, hafva vi från krigstheatern erhållit följande upplysningar om Öfverste-Löjtnant Morgenstjerne, hvilka, ehuru ofullständiga, vi likväl ansett oss här böra införa.

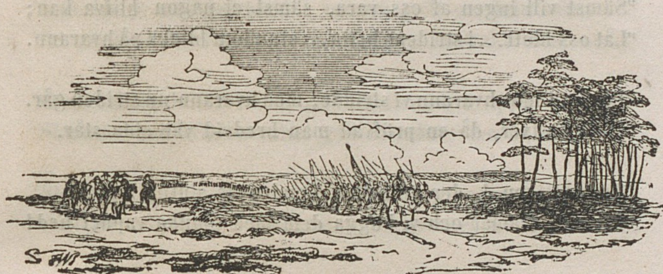
Morgenstjerne var en af alla, för sitt utmärkt redbara väsende, aktad och älskad man. Han var gift och lefde ett lyckligt familje-lif. Besynnerligt nog . . . ehuru det ganska ofta inträffar . . . blefvo aldrig hans verkliga militära förtjenster erkända eller engång riktigt insedda under freden, som äfven vill säga under den förra Regeringens tid. Då han blef Bataljons-Kommendör och Öfverste-Löjtnant, ansåg mången att han ej var på sin plats; och oaktadt att han innehade denna ansvarsfulla post, erhöll han icke Dannebrogen, ehuru åtminstone den förr utdelades mycket underligt. Först då kriget utbröt, visade sig att han var en utmärkt, en skicklig militär, förtjent af långt större för-

troenden, än han under freden mottagit. Han förde sin bataljon med lugn och vaksam skicklighet. Alltid följde han striden med varmt intresse, och blef skjuten då han till häst, oaktadt mångas uppmaning att stiga af, anförande en tiraljör-kedja mot fienden, upplifvade genom sitt exempel soldaterna . . . som på kort håll hade en häftig skottvexling med en påträngande, talrik fiende . . . till mod och tapperhet. Han var ett lefvande exempel på huru man i fredstid har svårt att bedöma, huruvida en militär duger till något eller intet. I fredstid spelar lycksökeriet inom alla arméer en stor rôle. Morgenstjerne var aldrig lycksökare: lika värdigt ett redligt, allvarligt och manligt sinne, som en enkel, men öppen och sann krigares karakter, lefde och stupade han, under uppfyllande af sina pligter. Hans kamrater värderade honom, soldaterna älskade honom. Vederbörande erkände först, så som sig borde, hans sanna, stora värde på hans graf. Föröfrigt var han, då jag sednast såg honom, bäddad i likkistan i Sönderborgs kyrka, ett bland de vackraste, manligaste, ridderligaste lik, som jag någonsin sett. Med sitt hvita hår och ett leende ännu i det ädla, stolta ansigtet låg han der, en den skönaste representant för män, tillhörande den mera framskridna åldern. Bredvid honom låg den tappre Lejonhufvud. Ålderdom och ungdom stridde och stupade för samma sak och hvila nu under samma torfva.

En Svensk frivillig i den Danska arméen, som ifrån krigets början deltagit deri, har benäget lemnat oss dessa upplysningar, hvarföre man bör kunna anse dem såsom fullkomligt opartiska.

LEJONHUFVUD.

Lejonhufvud.

"Sluten eder tätt tillsamman; krafter af hvarann vi få.
"Hvilken fröjd, när tusen hjertan, som ett enda hjerta slå.

"Midt i rörlig sköldborg, bröder! midt i vapnens blanka krans
"Stolta Dannebrogen svajar med en morgonrodnads glans.

"Blicken dristigt dit mot höjden! Hören fiendernas rop!
"Döden spänner blodigt bälte kring vår lilla, tappra hop.

"Huru flammar icke bröstet, klappar hjertat ej deri!
"Dannebrogen fladdrar kring oss, som en sky med blixtrar i!

"Icke jag, som J, för egen fosterjord min klinga drar,
"Men en fosterbror er ära i min ära likväl har.

"Manlig strid är mannen värdig; låt oss pröfva nu derpå!
"Svensk och Dansk om hjelte-lagren skola täfla båda två! —

"Sämst vill ingen af oss vara, sämst ej någon blifva kan;
"Låt oss blott... i stridens hetta... stundom blicka på hvarann.

"Fordom mot hvarann vi stridde; med hvarann nu striden går.
"Modet växer, då en pröfvad man bredvid vår sida står.

"Framåt, sen J, der är målet, fiendernas slutna led!
"Framåt, framåt och vi hugga dem med blanka vapnet ned!

"Dödens svarta ögon rulla rundt omkring oss, hvart jag ser:
"Endast för den manligt tappre döden slår sitt öga ner.

"Hurtig handling, manlig vilja, hjertat friskt och sinnet gladt, -
"Striden då är ett: *god morgon!* döden då blott ett: *god natt!*

"Äran manar, hoppet vinkar, pligten visar oss vår väg,
"Och vårt ödes klara stjerna går bredvid oss steg för steg.

"Faran dunstar bort, kamrater, möta vi den oförskräckt:
"Faran är en luftig hägring, af vår egen fruktan väckt.

"Framåt, Bröder! om en stormil Dannebrogen från oss tog,
"Blodrödt svärd i våra händer blefve då vår Dannebrog.

"Framåt, framåt! striden väntar, längre den ej vänta bör!
"Hör, hur tusen eldgap dåna vildt och vida kring oss, hör!

"Framtidstankar sammanknutit nordens riken alla tre:
"Skandinaviens folk omfamnas af en enda stor idé.

"Måste brödraskapet helgas med ett offer, rent och fritt,
"Tag det ur mitt Svenska hjerta, tag det, Herre! det är ditt.

"Framåt, Bröder! De, som vända åter nu från blodig dans,
"Knyta må omkring de fallnes bleka tinning lagrens krans.

”Alla fallne må som bröder samma grift omsluta se’n,
”En gång skall historien resa deruppå en bautasten.

”Bautastenen blifve foten, piedestallen, hvaruppå
”Skandinavisk brödra-enhet genom sekler throna må!

”Striden ropar, segren kallar! Strid och seger följas åt;
”Och för nordisk tro och kärlek, tappre bröder, nu framåt!

”Bär, o, vind! min varma helsning hem till Sverges kära strand,
”Helsa dit och säg att Danmark var min äras fosterland.”

Så han talte och han störtar modig uti striden fram;
Dödligt sårad i detsamma i sitt blod den tappre samm.

Trenne snabba stjernskott sände stridens svarta genius ut;
Döden följde dem i spåren, med en högröd blixt förut.

Ena lodet med sitt budskap trängde in i öppen barm,
...Ville röfva bort ur hjertat hvarje känsla, skön och varm.

Andra lodet, likt en svartalf, midt i öppen panna flög,
...Ville plundra själens rike på hvar tanke, stolt och hög.

Tredje lodet krossar handen, samma hand, som svärdet höll,
...Ville stjäla det från honom i det ögonblick han föll.

Hvad är lifvet? blott en enda hastig suck och slut det är.
Hvad är döden? endast trenne öppna, röda rosor här.

Med en krans af sköna rosor i sin grift han hvilar ock,
Svärdet ligger vid hans sida, lagrar gunga i hans lock.

Frid och frihet med hans ande! kort hans hjeltebana var;
Men hvad mer? att dö som hjelte ... är att evigt lefva qvar.

Hvad än Sverige honom skänkte, bättre gåfva Danmark gaf,
Hjeltenamn och hjelterygte och en aldrig bortglömd graf.

Förste Svenske yngling var han, som för Danmarks frihet blödt,
Förste Svenske yngling var han, som för Skandinavien dött.

Tvisten icke mer, J kloke, om hvad stunda skall en tid:
Tvisten icke, ty J stören med er tvist de dödes frid.

Ynglingsblod och ynglingstankar, o, se der de källors lopp,
Hvarur nya dagars morgon stiger öfver verlden opp.

Vill du se ett sekel för dig, gamle vise gråhårsman,
Blicka i ett ynglingshjerta, och du der det skåda kan.

Ur de drömmar, som der sväfva, ur de känslor, som der bo,
Tiders vishet upp skall vexa, med föryngrad kraft och tro.

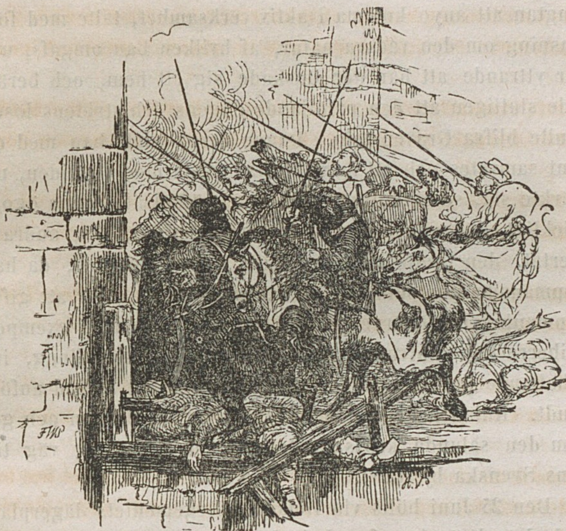
Ynglingssinnet är så öppet: öppet som en spegel är:
Verldens framtids-bilder spegla sig som dröm och aning der.

Ej i grafven, men i vaggan ligger verldens morgondag,
Med en nyfödd stjernas skimmer i sitt friska anletsdrag.

Ej om hösten, men om våren upp den sol sitt öga slår,
Som med nya blomster-riken ännu öfver jorden går.

Hopp och minne! minnet flygtar, hoppet... födes ständigt nytt,
Och sitt ankar jemt det kastar i en tid, som än ej grytt.

Tänk och kämpa, ynglingsskara! ingen strid så skön jag vet;
I er lösen ... ordet ligger till vår framtids hemlighet.

Erik Lejonhufvud, son till Öfverste-Löjtnanten vid Helsinge-reg:te, var till sitt yttre lång, smärt och vacker, aktad som skicklig officer, afhållen af vänner och kamrater, egde nordiskt krigarsinne, i förening med nordisk vekhet. Om än hans tjugofemåriga, outvuxna tankar icke flögo, lika Sommelii, oroligt och örnlikt kretsande kring himmel och jord, så behöfdes det ej heller — han hittade med hjertat rakt fram genom lifvet till döden. Förenad med sin familj genom kära, innerliga band, om hvilka mycket skulle vara att förtälja, så framt icke vördnaden för familjlifvets och sorgens heliga tystnad afhölle oss derifrån, tillskref han de sina aftonen före bataljen ett bref, till Wenersborg anländande nästan samtidigt med underrättelsen om hans död. Han beskrifver deri enkelt och hjertligt, efter hvad man berättat oss, huru väl han befann sig bland Danskarne, sin

längtan att ånyo komma i aktiv verksamhet, talte med förtjusning om den vackra natur, af hvilken han omgafs, under yttrande att han der önskade sig ett hem, och berättade slutligen att den påföljande dagens och stridens lösen skulle blifva Gravenstein. Dagen derpå gick han med ett rent samvetes och ett ungt hjertas glada mod i striden, utmärkte sig, som vanligt, och föll, träffad af trenne ögonblickligt dödande kulor, den ena i halsen, den andra i hjertat, den tredje i handen, just i det ögonblick, då han uppmanade sina soldater, att storma fram och, för att gifva uppmaningen eftertryck, sjelf föregick dem med exempel. Friherre Lejonhufvud bar på sitt bröst en medaljong, innehållande porträttet af en utaf honom djupt älskad anförvandt. Kulan hade genomborrat de vackra dragen och genom den sålunda krossade talismanen banat sig väg till hans Svenska hjerta*).

Den 25 Juni hölls vid Helsinge Regementets lägerplats Mohed tacksägelse efter Lejonhufvud. I salen å stora byggningen, der både öfver- och underbefäl till middagen spisade tillsammans, var anbragt en vacker dekoration: öfverst en sköld med den dödes namnchiffer, der nedanför draperier af fyra fanor samt en svartklädd katafalk, hvarpå voro korslagda värjor samt å framsidan dödsdagen den 5 Juni i förgylda bokstäfver. Under måltiden proponerade Regementets Chef med några hjertliga ord en skål till den aflidnes minne, hvarefter verser, författade utaf en af Regementets Officerare, afsjöngos af en utvald chör.

Den gamle, allmänt älskade, fadren till den aflidne var äfven närvarande vid det högtidliga och rörande tillfället. — På aftonen efter slutad exercis defilerade hela Regementets manskap genom salen, för att åskåda dekorationen.

Se här ett drag, som karakteriserar Lejonhufvud som krigare:

*) Denna uppgift lär, efter sednare berättelser, vara oriktig.

Ett Preussiskt detachement hade fattat posto uti en by ej långt från Sundeved. Dess ställning här var ointaglig för en ej större styrka än den Danska, derest icke byn kunde sättas i brand. Detta åter var nära omöjligt, emedan den alldeles flacka slätten gjorde att den styrka, som försökte att rycka fram, skulle under vägen hafva blifvit helt och hållet nedskjuten af de Preussiske tiraljörerne, hvilka åt alla sidor underhöllo en liflig eld. Under villrådigheten härom märkte tvänne Svenske frivillige en lång, temligen djup och nästan vattentom dikesledning. De fästade vederbörandes uppmärksamhet på möjligheten att sålunda närma sig byen. Det ansågs emellertid ogörligt. Då erbjödo sig dessa två att utföra vågstycket. Sju Danska soldater följde dem. Löjtnant Silfverstolpe satte sig i spetsen för den lilla styrkan och kröp först uti diket med geväret uti ena handen och en brandraket i den andra. Efter honom följde Lejonhufvud, och sedan de Danske soldaterne. På detta sätt tillryggalades en sträcka af nära en Svensk fjerdingsväg uti längd. Sedan den lilla truppen framkommit på något afstånd från byen, antände Löjtnant Silfverstolpe med en friktionssticka den medhafda brandraketen, hvarefter detachementet började sitt återtåg på samma sätt, som det kommit fram. Brandraketen träffade ett halmtak, som snart stod i ljusan låga. Men en Preussisk utpost hade förmärkt, från hvilket håll raketen kommit. Han gjorde larm, och snart blef den lilla styrkan upptäckt. Då reste Svenskarne och Danskarne sig utur diket och drogo sig tillbaka under beständig fäktning mot ett öfverlägset antal Tyskar; Löjtnant Silfverstolpe fick en kula genom mössan; en Dansk soldat sårades; en annan stupade; Silfverstolpe nedlade en Preussare; Lejonhufvud nedsköt äfven en — innan de hunno de Danska förposterna. Elden spridde sig emellertid öfver hela byen; Danskarne stormade den och fördrefvo Tyskarne, hvarefter hela den Danska styrkan obehindradt forsatte sin marsch.

I anledning af de olika rygten, som rörande Lejonhufvuds död blifvit af de med kriget missnöjde satta i omlopp, innehåller *Snällposten* efterföljande förklaring.

"Bland de Svenskar, hvilka ingått som frivilliga i Danska arméen, befinner sig äfven Notarien A. J. Afzelius, som är känd som vitter författare och som i Lund och på våra orter har många vänner och bekanta. Hr Afzelius, som har deltagit i flera drabbningar och som uppehåller sig nu i Köpenhamn, för att taga en för befordran till officer föreskrifven examen, har tillskrifvit oss följande, med begäran att få samma i tidningen upptaget:

Af flera landsmän, med hvilka jag sammanträffat i Köpenhamn, har jag med smärta och harm hört, att Friherre E. Lejonhufvuds hjeltedöd omtalas på ett, för hans Danska vapenbröder, förklenande sätt. Då jag sjelf mången varm stund haft tillfälle att se med hvilket trofast lugn "den tappre Landtsoldaten" följer sin officer i elden, anser jag mig skyldig mina vapenbröder (hvilka *först då*, när mullen gömde den allmänt älskade fallnes stoft, "lemnade honom i, sticket"), skyldig sanningen, att med dess egna vapen krossa dessa lömska rygten, hvilka, födda i mörkret, så gerna vilja svärta ned allt, som icke bär dess egna färger. Nedanstående, med sanningen fullkomligt öfverensstämmande berättelse om detaljerna vid Lejonhufvuds död, har en frivillig, bataljonskamrat med den stupade, benäget meddelat mig. Köpenhamn i Juli 1848.

A. J. Afzelius.

Som Øienvidne til de væsenligste Omstændigheder ved Lejonhufvuds Død har jeg troet at skylde hans Landsmænd en Beretning om samme, saa fuldstændig, som det staaer i min Magt at give den.

Preusserne havde, som bekjendt, den 5:te Juni havt til Hensigt at omgaae vor høire Fløi og vilde, om ei Tropperne fra Sønderborg vare komne til i rette Øieblik, med deres didhen sendte betydlige Styrke, neppe havt store

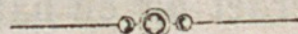
Vanskeligheder for Udførelsen af deres Plan. Den blev imidlertid tidsnok opdaget; og det lykkedes efter en længe vedligeholdt og uvis Kamp, hvor 2den Bataillon netop var stillet yderst paa høire Fløi, omsider at bringe dem til at vige; de forfulgtes derpaa i nordvestlig Retning under en oftere gjentaget gjensidig Ild, blandt Andre af 2den Bataillons 3die Compagnie, hvorved Lejonhufvud var Officeer, og hvortil ogsaa jeg, der med Flere var gaaet forud for mit eget (1ste) Compagnie, havde sluttet mig; og jeg saae ham her alt tidligt efter Sædvane gaae ilsomt og dristigt frem med sine Folk, opmuntrende ved Ord, som ved sin hele elskværdige, ædle Personlighed. Efter at Forfølgelsen saaledes i nogen Tid var gaaet frem over ægte Sundevedske Gjerder og Diger, kom man endelig ud paa en Landevei, saavidt erindres, omtrent imellem Sandberg og Sattrup, som Preusserne og dernæst ogsaa vi sloge ind paa, idet de alt imellem gjorde Holdt og fyrede paa os; hvor man da var temmelig udsat for Ilden, da der ikke gaves nogen Dækning imod de umiddelbart Foruddragende. Og her var det nu, jeg atter bemærkede Lejonhufvud, idet han midt under Avanceringen steeg op paa Gjerdet langs med Veiens høire Side, som for heelt at oversee Fjendens Styrke; men neppe havde han ret betraadt det og hævet sig rank og let derop, förend jeg saae ham slaae sig før Brystet med et dämpet Udraab og styrte sig ned igjen paa Veien. Jeg løb strax tilbage imod ham, skjøndt jeg ikke med Bestemthed kunde see, om han virkelig følte sig truffet ved et af de mange Skud, der faldt, eller ei; men han var neppe kommen ned af Gjerdet og en halv Snees Skridt ud paa Veien, førend han segnede afmægtig om, medens Blodet strax styrtede strømmeviis ud af hans Mund og Bevistheden øieblikkelig forlod ham; (jeg opfordrede ham til at pege paa Stedet, hvor han var saaret, men han var allerede ude af Stand dertil.) Jeg og en Soldat løftede ham daa i vore

Arme, opknappede hans Kjole og fandt her foruden det Blod, der alt fra et Saar ved Halsen havde tildækket hans Ansigt, endnu paa det hidtil tildækkede Bryst Vidne om et andet samtidigt og ligesaa blodigt hernede. Da det under Bevægelsen med Avanceringen og Mangelen paa alle Requisiter var mig umuligt at standse Blodet eller blot opdage Saarene, overgav jeg ham til et Par paalidelige Karle for strax at bringes tilbage til Lægen, medens vi Andre, som sædvanligt, i Øieblikkets Vigtighet vare nødte til at gaae videre og vende Tankerne fra den Enkeltes Martyrdom til det Heles Fremgang:

We carwed not a line, we raised not a stone, But we left him alone with his glory.

Lejonhufvuds Død var den skjønneste, en Kriger kan have: paa Seierens Dag, under Avanceringen, faldt han smuk og freidig, med oprakt Pande, midt imellem sine Folk;*) han følte sine Æressaar, men fik ei Tid til at føle Lidelsen deraf. Sabelen, der indtil videre optogs af en Underofficer, foranledigede jeg tilstillet hans Landsmand og Ven, Lieutenant Silfverstolpe."

*) At et betydeligt og tilstrækkeligt Tal, ogsaa Menige, af Lejonhufvuds Bataillon, netop i det Öieblik, jeg blev ham vaer, *deels* alt befandt sig, *deels* fremdeles kom et længre Stykke Vei *forud* for ham selv, er det Eneste, der her skal bemærkes med Hensyn paa nogle falsk og plumt myntede Rygter, der bringes i Omlöb fra Bedragets anonyme Skjul, fjernt fra Bedriftens egen Skueplads; saa at man da ogsaa paa denne kan tilbringe Maaneder, Svenske med Danske, forinden Nogens Öre eller Öie aner deres Tilværelse.

BEPPO-SOMMELIUS.

Beppo-Sommelius.

Endast tvänne trogna vänner skänkte dig den vida verld,
Första vännen var din lyra, andra vännen var ditt svärd.

Friden hvilade kring jorden; frid inom dig aldrig var:
Alla strängar på din lyra voro blixtar en och hvar.

Och fast ljufva vindar sucka, susande i stilla qväll,
Andar dansa från din lyra, burna af en åskas skräll.

Tro och kärlek ständigt synas smekas här med liljeord,
Född med gisslen, dock din ande gisslade en trolös jord.

Bakom fagra ytors skimmer såg din blick, hur brottet satt,
Och din lyras vrede kastar ut sin blixt i kolsvart natt.

Lik Vesuven sjöd din tanke: häftig, full af flammors glöd,
Och ändock vid kratern vexte mången blomma, rosenröd.

Finns en eld, som ej kan nämnas, men som dock förtära kan,
Gudatänd som Vestas låga, denna eld inom dig brann.

Finns en kärlek uti hjertat, utan form, men sann ändå,
Sök den uti Beppos sånger, och du finner den också.

Menskohjertat är en bölja: högt, oroligt vräkes den;
Fåfäng möda, intet öga böljans djup har pejlat än.

Men hur djupt dess botten ligger, du en himmel der kan si,
Och hur mörkt dess yta rullar, spegla stjernor sig deri.

Allt fullkomnas ej på jorden; himlen blott fullkomnar allt;
I hvar anda finns en gudom, som ej ryms i hvar gestalt.

Ynglingsåren äro djerfva; man blir lugn och jemn och vis
Först se'n man har dristigt plundrat verldens alla paradis.

Kom så striden, vild och blodig, och du störtar dig deri.
Svärdet tappert ut vill föra lyrans varma poesi.

Mägtig sång blir mägtig handling: skalden är med krigarn slägt:
I allt stort, som skett, de alltid handen åt hvarandra räckt.

Ädla tankars skaldeådra böljar genom häfdens blad;
Mannamod och hjeltesinne äro svärdens Iliad.

Af din varma lyra fostradt, svärdet riddardygder fick.
Uti bättre skola aldrig — än i sångens — äran gick.

På en åsksky flög din ande dristigt omkring jorden ut,
Du har verkat, som du tänkte, än en ljungeld i ditt slut.

Tappert stred du, modigt föll du: skald och hjelte på en gång,
Du har stupat, som du lefde — handling, poesi och sång.

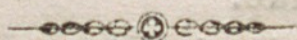
Gustaf Lorentz Sommelius var född 1817, blef Under-Löjtnant vid K:gl. Elfsborgs Reg:te d. 12 Juli 1834, samt började tjenstgöra derstädes, såsom Officer, samma år. Då det Dansk-Tyska kriget utbröt, hade han redan tagit afsked ur Svensk krigstjenst, och återkom då eller kort förut från en utrikes resa, under hvilken han hade besökt en aflägsen slägtinge i Frankrike.

Sommelius var skald och krigare, vulkanisk, lidelsefull, mjeltsjuk i lif och i sång. När höstvinden jagade de vissnade bladen i de aflöfvade lunderna och det blef mörkt och qvaft inom honom, var det hans lust att på en skummande springare ila i kapp med stormarne öfver obanade vägar och stigar. Först i elementernas uppror lugnade sig hans oroliga själ. Kända, under signaturen Beppo, äro hans poesier till större delen snillrika feberdrömmar, förfärliga dödskampsfantasier, blandade med vild humor och cyniska plattheter. Hindret för hans utveckling låg i bristande jemnvigt och harmoni; dessa, i förening med en half och fragmentarisk

bildning, fostrade mången gång missljud, underliga, i vexten knutna skapelser, liknande hvad allmogen kallar "trollträn." Hans poetiska idéer vuxo, för att fortsätta bilden, fasta och starka som mazurbjörken, men äfven knotiga och nyckfulla, som den. Byroniska flammformationer funnos i hans inre lifs kärna, men sjelfva det yttre af själen kunde likt mazurbjörken ej i sitt naturliga skick slätpoleras. Hans ande måste derför, att vi så må säga, söndersågas i lifvet, för att sedan genom döden, i en annan verld måhända, utarbetas till ett konstrikt och fulländadt helt.

Utom en mängd lyriska stycken i Poetiska Kalendrar och i tidningar har han utgifvit: "Silhouetter klippta i papp af Doktor Dulcamara" samt "Wallmoknoppar plockade på steppen af Beppo."

Löjtnant Sommelius dog först efter att hafva uthärdat de rysligaste plågor, fången, under vägen till ett Preussiskt fält-lazarett; begrofs den 15 Juni vid en liten vacker landtkyrka nära Lilla Belt; jag har sett hans nyskoflade graf; i lifvet var jag personligen bekant med honom; på hans graf skänkte jag honom hvad bäst jag egde: en krigares uppriktiga tår.

LÖVENSKJOLD.

Lövenskjold.

Stolta fjällar, med en krona utaf åskor på hvar topp,
Amma starka, friska sinnen, amma höga krafter opp.

Forssens dystra gång i dalen, med en harpa på sin arm,
Väcker underbara känslor opp i fria männers barm.

Stormen ropar, forssen bjuder: "Yngling, följ oss härifrån:
Ära skola vi i verlden hafva af vår fosterson!"

Ännu strålar i hans tankar polens stjerna med sin glans,
Ännu leker i hans drömmar sagan med sin riddarlans.

Och en fager ros han bryter vid den blåa elfvens strand,
Och han sänder upp åt fjället ett farväl med blick och hand.

Forssen bär den krumma kölen, seglet blir af vindar fyldt,
Och han hastar öfver hafvet, utaf morgonsol'n förgyldt.

Hoppets stolta bild i fören klyfver böljorna i tu,
Och en vinkande S:t Elms-eld framför honom fladdrar nu.

"Högt jag älskar häfdens minnen, ej jag älskar dem likväl
"Mer än hoppets sköna löften: hoppet fostrat upp min själ.

"Minnets rike är begränsadt, hoppets — dess oändlighet —
"Endast stjernan, som i rymden stakar ut dess rågång, vet.

"Grekland fallit, Rom gått under: grafvar, med två verldar i;
"Ingen magt på jorden störtar hoppet och dess monarki.

"Minnet räknar blott förluster, hoppet blott af segrar vet:
"Kring hvar ädel ynglings midja starkhetsbältet spänner det.

"Ett palats är modigt sinne: hoppets genius thronar der;
"När palatset en gång störtar, minnet dess ruiner är.

"Hoppet med triumf och seger stiger öfver allt i land,
"Hoppet far kring hela verlden med en lager i sin hand.

"Termopyhlens hjeltar föllo: monumentet blef en verld,
"Men vid hoppets sida blixtrar ännu Leonidas svärd.

"Jag vill strida; kom, O Genius! följ mig du i stridens gny!
"Flyg framför mig som en sköldmö, gungande på purpursky!

"Lifva upp hvar hjeltesaga, som jag drömt bland höga fjäll,
"Och som manande gestalter dem framför mitt öga ställ;

"Tag en blixt från Fanarauken och uti mitt svärd den lägg:
"Eld i själen, eld i hjertat älskar eld i klingans egg.

"Visa mig ett land, der männer kämpa nu för härd och hem,
"För sin frihet, för sin ära, och jag kämpa vill med dem.

"Visa mig ett land, der anden lefver opp ännu en gång,
"Riddarslagen af bedrifter, klädd i segrar, krönt af sång.

"Visa mig ett folk, som heldre faller, än det oket bär,
"Och vid ättestupans branter än en lagerkrona skär.

"Danmark strider, Danmark blöder: våldet har gjort hemgång der.
"Granne måste granne hjelpa — om han redlig granne är!"

Så han tänkte, ståtlig yngling, och sin plats i ledet tar;
Frisk var anden, fritt var valet: friheten blott hjeltar har.

Oförskräckt han möter faran; O, hur häftigt hjertat slår!
Värde först får lifvet, bröder, när om det man kämpa får.

Har en fara väl försvunnit, hurtigt spanar han en ny;
Yngling leker om i striden, såsom blixten i sin sky.

Ögat glänser, bröstet häfver sig af mod och fröjd och lust;
Kommer äfven sjelfva döden, han är färdig till en dust.

Intet mäter — utom äran — hänförd ynglings hjeltemod;
Höga krafter honom lifva, vet han, att hans sak är god.

God är saken; på hans öppna, fria panna man det ser:
Rättvis sak åt mannens panna — ock en kungakrona ger.

Med ett folk, som tappert kämpar för sin frihet, strider han;
Genljud också hvarje handling uti allas hjertan fann.

Ridderligt hans känsla talar: mera vis är ofta den,
Än den visdom, hvilken yxas till af våra vise män.

I förståndets rådsal sitter jordisk blindhet ofta nog;
Del i höga känslors rädslag alltid gudars visdom tog.

Hoppet bredde ut sin äras ljusa karta för hans blick,
Och från seger och till seger dristig tanke vingad gick.

Ack, så herrlig är ej solens bana öfver skog och slätt,
Som den väg en yngling vandrar, stridande för likars rätt.

I de unges krafter lefver verldens ungdom evig än;
Solen sjunker . . . i de gamle; i de unge . . . stiger den.

Vår och vinter: o han älskat vintern väl med lock af snö,
Men med vårens fria vindar helst han lefde . . . för att dö.

Ålderdomen bort må blekna uti lugn vid sotad härd;
Men om strid och segrar drömmer ännu hvarje ynglings svärd.

Lik en annan hjeltesaga, lik en hurtig kämpasång,
Oss en aftonstund berättad, var din korta lefnads gång.

Men fast sagan re'n är slutad, ej dess intryck slutat har,
Och i månget troget hjerta skall den evigt lefva qvar.

Stolta saga, ynglingssaga, nu, som förr, vi dig förstå:
Strida . . . strida . . . för att stupa, utan att till målet nå.

Dock, till målet har du hunnit, och hvem hann väl dit, som du?
På en sky af egna segrar gungar du deruppe nu.

Föll du ej bland Norges fjällar, du till Norge hör ändå:
Öfver Fanaraukens hjessa du skall plats som stjerna få.

Om din lefnads saga stormen sjunga skall bland blåa fjäll,
Och från högrödt moln din stjerna hälsa så i rosig qväll.

Och i natten dystra forssen nog din drapa länge slår:
I dess mörka öga glänsa skall din stjerna, som en tår.

Du har stridt och du har fallit: evig ära åt en hvar,
Hvilken mod att dö och lefva för en herrlig tanke har.

O, hur varmt hvart ynglingshjerta klappar i den höga nord
För vår frihet, för vår framtid, för en älskad fosterjord!

Hotar våldet Nores klippor, Sveas dalar, Danas land:
Vi ha sett att mod och krafter nu dem möta från hvar strand.

Ej oss lyster riken plundra, såsom fordom, med vårt svärd,
Men med endrägt vi försvara, hvad vi ega, mot en verld.

Söderns folk, som bröder, manligt för hvarann i döden gå;
Skandinaviens riken kunna kämpa för hvarann också.

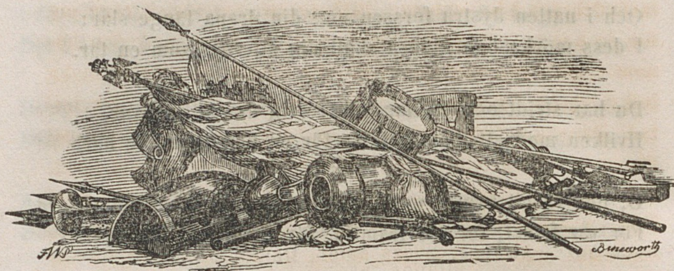
Gifven akt båd' när och fjerran på det fosterbrödraband,
Brödrakärleken har knutit mellan nordens trenne land.

Östern länge oss har hotat: Östern mer ej farlig är:
Fria, tappra folk den finner redo att sig möta här.

Södern ville Danmark gripa. Danmark var en munsbit blott;
Men med trenne kungariken har den nu att göra fått.

Vestern är vår vän, ej någon vet likväl hvad som kan ske;
Men förr'n ett af nordens riken faller . . . falla alla tre.

Gerna en och ann må klandra värdet af förbundets kraft:
Verldens skönaste idéer . . . alltid någon Judas haft.

Leopold Lövenskjold föddes på Fossums jernverk den 31 Mars 1813. Hans föräldrar voro dåvarande Amtmannen i Bratsberg amt, *Severin Lövenskjold* och Grefvinnan *Hedvig Knuth*. Hans helsa var ifrån barndomen mycket svag. Vid 12 års ålder sattes han i sjökadett-institutet i Fredriksvärn, hvarest han i början gjorde raska framsteg; men hans bräckliga helsa och olust för sjön nödsakade honom att 1831 lemna institutet. Han hade ett lifligt och muntert sinne samt egde redan, då han lemnade sjökadett-institutet, en vidsträckt beläsenhet; men jemna bokliga studier i samma rigtning voro icke hans sak. De följande åren använde han på att förbereda sig för universitetet, som han dock slutligen slog ur hågen, och sysselsatte sig sednare med agronomi, för hvilket ändamål han tillbragte flera år vid landtbruks-skolorna i Schlesheim och Möglin. Efter att återigen hafva vistats ett par år i sitt fädernesland, begaf han sig om hösten 1845 till Danmark. Vintern 1847—48 tillbragte han i Köpenhamn, och då det Schleswig-Holsteinska partiet i Mars månad innevarande år, efter Ministèr-

förändringen i Köpenhamn, bildade en provisorisk regering för de begge hertigdömena, uppfattade han med den honom egendomliga liflighet den enthusiasm, som hos Danska folket väcktes genom den fara, hvarmed detta uppror hotade Danska nationaliteten och den Danska statens tillvaro. Då en Dansk armé utrustades, för att undertrycka upproret, fattade han straxt det beslut att inträda i arméen. Som Danska regeringen då icke upptog utländningar i hären, blef hans anhållan i början afslagen. Men Lövenskjold var icke den man, som lät hejda sig genom ett dylikt hinder. Han köpte sig ett hus i Köpenhamn, och nu stod ingenting i vägen för uppfyllandet af hans önskan. Han ingick som soldat vid 2:dra kompagniet af 10:de bataljonen, hvars Chef var Norrmannen Major *Ræder*. Den 30 Mars svor Lövenskjold fanan och skref samma dag till en bror i Norrige, att han aldrig känt sig så tillfreds, som nu — en sinnesstämning, hvilken han bibehöll till sitt sista ögonblick. Den 2 April afgick han med sin bataljon öfver Fyen till Als, hvarifrån han med Danska armén gick öfver till hertigdömet Schleswig. Allaredan i den för de Danska vapnen hedrande träffningen vid Bau kom han i elden, men beklagade sig i ett bref till sin far deröfver, att omständigheterne icke tillåtit hans bataljon att taga en mera verksam del i striden. Men i slaget vid Schleswig den 23 April, hvarest 10:de bataljonen gjorde hårdnackadt motstånd emot den öfverlägsna fienden, kom Lövenskjold i den hetaste striden. Då kampen begynte, var han sjuk och under läkarevård, men lät icke derigenom afhålla sig från att följa sitt kompagni. Hans sidokamrat blef skjuten straxt i början af affären. Bataljonschefen och Kompagnibefälhafvaren blefvo begge sårade, och då flere officerare blifvit urståndsatte att längre göra tjenst, förde Lövenskjold, enligt order från Divisionschefen, Öfverste *Schleppegrell*, tvänne gånger 20 à 30 man fram i främsta linien. Då 10:de

bataljonen omsider måste draga sig tillbaka för fiendens öfvermakt, var Lövenskjold den siste, som vände tillbaka till kompagniet, hvadan han redan ansågs såsom förlorad. Han undgick blott fångenskap derigenom, att han med den sista kula, han hade i behåll, sköt eller sårade en fiendtlig officer, som i spetsen för ett detachement uppfordrade honom att gifva sig. Lövenskjold blef till hämnd härföre helsad med ett kulregn, som han, efter egen berättelse, blott liksom genom ett underverk oskadd slapp undan. Då Danska armén sednare blef nödsakad att draga sig tillbaka till Als, begagnade Lövenskjold vapenhvilan, för att göra ett besök i Norrige, hvarest han för sista gången återsåg sin familj. Efter tvänne dagars uppehåll i Christiania, under hvilka han såg så många bevis på den värma, hvarmed den för hans hjerta så kära saken omfattades af den studerande ungdomen, gick han i de Norrska frivilliges sällskap tillbaka till Köpenhamn och derifrån till sin bataljon. Den 24 Maj blef han utnämnd till Underlöjtnant. I den för Danska vapnen lyckliga affären vid Düppel den 28 Maj förde Lövenskjold såsom officer ett halft kompagni och visade mycken käckhet genom att i spetsen för sina soldater storma de lefvande häckarne, bakom hvilka de fiendtliga jägarne sökte en betäckning.

I dessa olika strider hade icke Lövenskjold erhållit någon blessyr, ehuru hans oförvägenhet ofta blottställde honom för den yttersta fara.

Men i den träffning, som den 5 Juni egde rum emellan Gravensten och Düppel, blef Lövenskjold, som vid fiendens första anfall på Danska linien, såsom anförare för en afdelning skarpskyttar, låg i första kedjan och fortfor att försvara sin ställning, efter att den öfriga delen af kedjan dragit sig tillbaka, träffad af en gevärskula på nära håll. Han vacklade ännu 50 steg, innan han neddignade. Hans soldater ville bära honom med sig, men han ville icke tillåta dem det, utan uppmanade dem att rappa på fienden.

Han blef således liggande på valplatsen. Om morgonen före bataljen hade han drömt, att han blef sårad och fången; och hans dröm blef uppfylld. Då de fiendtliga trupperne ryckte fram öfver platsen, fann Hr de Vaux, Kapten vid 5:te Hannoveranska infanteri-regementet, Lövenskjold liggande bakom en häck, träffad af en gevärskula, som slagit in i venstra sidan och gått genom underlifvet. (Enligt en annan berättelse hade kulan genom venstra sidan gått in i ryggen.) Lövenskjold förklarade då, att han trodde sig icke kunna lefva länge, men att han med lugn och fullkomligt tillfreds med sitt öde emotsåg sitt nära slut och nu blott närde den önskan, att Hr de Vaux ville bringa hans far och bröder en hjertlig helsning och ett sista farväl. Sedan Hr de Vaux emottagit detta uppdrag, hvilket han på det värdigaste utfört, tillät stridens gång honom icke längre att draga försorg om den sårade; men han lagade dock, innan han lemnade stället, att en läkare kom tillstädes, af hvilken Lövenskjold blef förbunden. En Schleswigsk godsegare, som tidigare i Danmark varit bekant med Lövenskjold, meddelar i ett bref, att han, den 5 Juni, då han på landsvägen i närheten af Gravensten mötte en transport af sårade, observerade, att en af dem icke kunde stå ut med att köras. Då godsegaren närmade sig vagnen, igenkände han i den sårade Lövenskjold, som yttrade, att han kände döden nalkas, men bad godsegaren skaffa honom lindring under hans plågor och besvor honom att bedja en af Lövenskjolds bröder, som nyss förut besökt honom på Als, att komma till hans sjuksäng. Schleswigaren erbjöd sig att skaffa Lövenskjold vård i sitt hus, och utverkade, då detta icke kunde tillstädjas af vakten, en säng för den sårade på Gravensten. Men då läkarne förklarade för nödvändigt, att den sårade fördes till ett lazarett, skaffade han en beqvämare vagn, hvarpå den sårade fördes till Flensborg. Lövenskjolds önskan att blifva vårdad af sin bror, hvarom äfven en Braunschweigisk ar-

tilleri-officer underrättat denne, kunde, på grund af hans kort derefter inträffade död, icke uppfyllas.

Å en lista, som öfversändes från fienden öfver de i hans våld varande Danska sårade från den 28 Maj och 5 Juni samt från affären om natten emellan den 6 och 7 Juni, står alldra först den tappre Lövenskjold, om hvilken uppgiften lyder sålunda: "von Lövenskjold, Norrsk frivillig, Dansk Löjtnant vid 10:de bataljonen, skottsår i underlifvet, död den 11 Juni."

En man, som flera gånger besökt Lövenskjold på lazarettet, har meddelat, att han icke nog kunde prisa den behandling han der åtnjöt, och att han i början hade hopp om att blifva läkt. Han var mycket matt, men då den besökande berättade, att Danskarne hållit sig tappert och försvarat sin ställning i Sundeved, glänste hans ögon af den sista glädje han njöt i denna verlden. Lövenskjolds lik är bisatt i Flensborg, men torde sednare blifva fördt till Sönderborg, för att hvila vid sidan af de der jordfästade, den 5 Juni fallne Danske krigare.

Leopold Lövenskjold besatt många af de egenskaper, som bilda krigaren: ett eldigt, okufveligt mod, mycken ihärdighet och ett lätt humör samt oinskränkt hängifvenhet för den idé, han egnat sig åt; genom sitt jemna, anspråkslösa väsende intog han soldaten, hvars gunstling han var, och med sin sällsporda säkerhet som skytt gjorde han mera än en vanlig soldats tjenst. Att han icke var en hvardaglig karakter bevisar tillfyllest den omständigheten, att han var den förste Norrman, som gjorde mera, än uppsända önskningar för den idé, som nu har ett så innerligt rum i den nordiska ungdomens hjertan.

Han föll som en man, och hans minne skall vara bevaradt.

Om Lövenskjolds jordfästning innehåller Berlingske Tidende följande notis från Sönderborg den 5 Juli: "Lövenskjolds vackert smyckade kista ankom hit i går. Under

hans lidande har fienden behandlat honom med omsorg och vänlighet, och efter hans död hitfördes hans lik från Flensburg. Han hade i de sista ögonblicken yttrat den önskan, att han gerna ville hvila vid sidan af hans den 5 Juni fallna vapenbröder, som vi här jordfästade med stor högtidlighet. Klockan half 8 i dag på aftonen begrafde vi qvarlefvorna af vår Norrske, tillgifne vän. Den för fienden från Dyppel flyktade Danske prosten Carstens höll ett vackert liktal öfver honom. Stadens och dess omgifningars unga damer hade beklädt hans likkista med blommor. En lagerkrans slingrade sig kring buketter af röda och hvita törnrosor på kistlocket. Flere embetsmän och alla militärer, som voro tillstädes och tjenstlediga, slöto sig till processionen, hvaruti äfven en mängd personer af de lägre klasserna deltogo. De Norsk-Svenska frivillige buro den döde från kyrkan till grafven, der de vid den bortgångne landsmannens stoft utgjöto varma afskedstårar. Det var en vacker afton; solen kastade sitt rosenskimmer mellan trädens löfverk ned på den öppna grafven, samt öfver doftande kransar på de högar, som gömma våra fallna bröder, vid hvilkas sida Lövenskjold hade kämpat, vid hvilkas sida han äfven ville slumra grafvens fridfulla sömn. En stor mängd folk af alla klasser bildade en tätt sluten krets kring detta ställe, dessa dyrbara grafvar, som äro minnesvårdar öfver Dansk trohet, mod och hängifvenhet. Med stilla, högtidligt vemod blickade mängden på dessa friska högar, liksom om man hoppades att ett utsäde der blifvit nedlagdt, hvaraf en bättre framtid skulle uppspira och grundlägga Danmarks väl.”

Riks-Ståthållaren i Norrige, Lövenskjold, har i Berlingske Tidende i Köpenhamn låtit införa följande skrifvelse:

”Med glädje återsåg jag förliden Maj månad min nu sal. aflidne Son, Leopold Lövenskjold, genomträngd af er-

känsla och hängifvenhet för det ädla Danska folket, enthusiastisk för Danmarks, för Nordens stora sak, och fadren delade gerna sonens ädla känslor.

Han kämpade ridderligt, han offrade sitt lif för denna sak och, medan fadershjertat blöder öfver förlusten af denna älskade son, är det ett behof för detta hjerta, att bevittna dess djupa erkänsla till alla, som i lifvet hafva visat min nu sal. son bevågenhet och vänskap, som i döden hafva hedrat hans minne.

Christiania den 14 Juli 1848.

Lövenskjold.
Riks-Ståthållare i Konungariket Norrige."

SÖNDERBORG.

Sönderborg.

Nytänd dag sin friska purpur kastar öfver dal och lund,
Vindar vakna, blommor rodna; hvilken herrlig morgonstund!

Öfver gröna bokars skugga, öfver stumma grafvars sorg
Höjer sig en präktig kyrka, kyrkan uti Sönderborg.

Klara klotet på dess tinnar flammar upp allt mer och mer,
Glänser som en tår... så yppig ... fallen ifrån himlen ner.

Genom tåren Kristi-korset lyfter upp sin tempelspir,
Tåren till ett herrligt öga, blickande omkring sig, blir.

Tempelportarne sig öppna. Folk sig samlar fjär och när,
Högtidsklädda äro alla; högtidsstämd naturen är.

Genom portarne jag träder in i templets helgedom.
Hvilket hvalf af helig tystnad! Stanna, än är kyrkan tom!

Tyst! Hvad hör jag? Hör jag suset af en dufvas vinge väl?
Hör jag flägten af en klagan, suckad af en sorgsen själ?

O, jag känner smärtans suckar, o, jag känner sorgens röst:
Lifvets qval och verldens sorger throner ega i hvart bröst.

Foglar jubla gladt i rymden, stjernor le från himlar blå,
Men hur fullt af sorgeqväden är hvart hjerta ej ändå.

Vinden susar genom lunden, alltid lika yr och glad,
Och i parken ler och rodnar hvarje blommas minsta blad.

Öfver allt syns glädjen bygga månget glittrande palats,
Blott i menskohjertat sorgen har en evig tummelplats.

Våg och vind derute dansa, inom oss bo tunga qval:
Ljus och skugga, sorg och glädje trifvas så i samma dal.

Blicka dit till altarrunden... ser du... der en yngling står...
Hvilken smärta i hans öga, och i smärtan hvilken tår!

Blicken irrar mörk kring choret... se, hur lidande den är...
Törnekrona hvarje känsla i sin smärta ännu bär.

Hvilken fasans syn jag skådar! Omkring altar't, hvilken rad
Utaf svarta kistor ställda! Är jag väl i dödens stad?

Hvarje kista har sitt offer; hvilka bleka anletsdrag,
Hvilka stolta män der slumra ... slumra intill domedag!

Marmorkall är hvarje panna, marmorhvit är hvarje kind,
Allas ögon äro slutne: dödens genius är blind.

Men kring bleka läppar hvilar skimret af förklarad glans,
Och hvar hjessa är beskuggad af en flätad eklöfskrans.

Intet hjerta längre klappar, hvarje oro flygtat har;
Men på bröstet röda rosor tala om hvad hjertat var.

Ej de säga, hvad de voro. Stum är döden . . . och ändå
Deras lefnad, klar och manlig, syns i deras anlet stå.

Manligt allvar uti dragen, öppna pannors fria kraft
Vittna om hvar äran bodde, vittna om det mod de haft.

Skönare ej brudgum hvilar än de döde hvila här:
Jordens strider de besegrat och förklaradt lifvet är.

Verlden eger inga sorger, icke natt och dag för dem:
Evigt ljus och evig glädje finnas blott i deras hem.

Höjs en stämma nu i templet: hvalf från hvalf sig stämman rör.
Hör hvad ädel, sorgsen yngling talar till de döde, hör! —

"Uti samma tappra leder, som J stridden, har jag stridt.
"J ha'n fallit, men jag lefver: dödens val, var icke mitt.

"Vännerne, mig lifvet skänkte, skall ej döden röfva bort.
"Striden jemnar allas öden: lång är döden, lifvet kort.

"Kriget binder band af vänskap, att ej döden sliter dem,
"Der J ären hemma, bröder, har jag också nu mitt hem.

"O hur herrligt är det icke, detta hem af frid och sång,
"Der af er med öppna armar jag välkomnas skall en gång.

"Nyckeln vet jag till er boning, döden har den i sin hand,
"Och jag känner döden redan: vi ha sett hvarann ibland.

"Jag skall strida värdigt eder; hvarje strid sitt mål ju har,
"Och på lifvets bana krigarn lätt det sista steget tar.

"Glödande min känsla lifvas, det är eld uti mitt blod,
"Segren med sin lager vinkar ynglingshjertats kraft och mod.

"Stolta vänner, ädle bröder! o då jag betraktar er,
"Huru fattigt blir ej lifvet, mot det värde döden ger.

"Oförskräckt för nordens ära drogen J i striden ut,
"Hjeltedöden strödde lagrar kring ert namn vid lifvets slut.

"Herrlig var den sak, för hvilken J i griften vandrat hän;
"Nu, förklarad utaf döden, eger den sin häfd allre'n.

"Mången för en ungdomsdårskap stundens ära offrat har;
"Men i döden går man icke blott för hvad en dårskap var.

"Utur stridens gny går tanken renad och förädlad fram;
"Under dödens bistra ögon leken sjelf blir allvarsam.

"Lätt försvinner hvarje mening, ammad upp i lek och dans,
"Verldens största segrar krönas af en blodig lagerkrans.

"Dagens små idéer lägga fruktlöst sina sköra nät,
"Tidens stora krafter taga ut i blod de största fjät.

"Gycklet leker vapenlekar uti ord och tal och skrift,
"Slägtets bästa tankar vaka tyste vid de dödes grift.

"Ut sin rätt ta tro och ära alltid uppå jordens rund,
"Kanske icke uti lifvet, säkert dock i dödens stund?

"Mången tanke, stjernors like, sig i menskans ande rör,
"Men till stjernfall bli de alla, utom en, för den man dör.

"Endast för det evigt rätta, evigt sanna, land från land,
"Håller Herran ännu jorden uppe i sin starkhets hand.

"Svikes pligten, svikes dygden utaf oss, som fege män,
"Vredgad ut i evigt mörker Herrans allmagt kastar den.

"J ha'n lefvat för en tanke, för en tanke ha'n J dött,
"Den skall nog bestå, ty veten: evigt är hvad döden födt.

"Norden faller ej, så länge kraft och samdrägt finnas här:
"Utan samdrägt, ingen frihet; den dess Herkulsklubba är.

"Split och söndring alltid göra hvarje handling svag och lam;
"Endast enigheten håller verlden i sin lejonram.

"På sin bildnings ljusa bana norden alltid framåt går,
"Endast väpnad brödrakärlek vakt vid våra kuster står.

"Älska friden, ära kriget: uti krig som ock i fred
"Står hvar vän af fosterlandet alltid uti samma led.

"Skyddad utaf männers trohet, aktad utaf en och hvar,
"Icke bättre kungasäte friheten än norden har.

"Verldens vigtigaste frågor fostras upp vid fredlig härd,
"Men, fullvuxne, vid sin sida fästa de sitt blanka svärd.

"Trenne throner, trenne riken, trenne folk och trenne svärd
"Måste borga nu för nordens frihet inför tid och verld.

"Sköna tanke, höga tanke! väpnad, såsom Pallas, du
"Utur tre nationers hjertan sprungit fram i verlden nu.

"Dig historiens genius drömde re'n i egna barndomsdar,
"Fast årtusendet till dopet, blodigt dop, först nu dig bar.

"Jag har läst dig, stolta tanke, uti klara ögons dag,
"Bäst jag här dock tecknad ser dig . . . i de dödes anletsdrag.

"I mitt hjerta stolt jag känner, hur för den man lefva bör,
"Edra anlet' lär mig mera, lär mig hur för den man dör.

"Sanning jag i lifvet sökte, tviflande alltjemt jag var:
"Här på dödens panna thronar bästa sanning, lifvet har.

"Ädla skuggor, höga minnen, bäddade omkring mig här!
"Nu förstår jag huru mägtig mannen än i döden är.

"I er krets mitt knä jag böjer: helgen J min klingas stål,
"Helgen det till strid och seger: lif och död ha' samma mål.

"Tidens timglas ständigt rinner, snart förrunnet glaset är,
"Jag vill ut till verk och handling, bedjen J deruppe . . . der!

"Om jag faller, må jag falla värdig er, J gångne, då,
"Att en grift jag uti skuggan af er lager måtte få!"

Så han talade och böjde hufvudet till altar't ned,
Tyst en bön hans läppar stamma och en bön jag stammar med.
Häftigt upp han åter springer, ögat, fullt af styrka, brann,
Djerft och dristigt pannan flammar, nu ur templet hastar han.

Ifrån porten än en smärtans afskedsblick han altar't ger,
Och med silfverspår der faller än en tår ur ögat ner.

Hvilken var den ädle yngling, modig, öppen, varm och sann?
Uti hjertan, lika detta, äran endast lefva kan.

Hvilken var han väl den tappre, som vid fallne vänners graf
Vigde sig till manlig handling? O, han var en Skandinav.

Orgeln dånar genom templet, mägtig är dess stämmas röst,
Går till himlarne från djupet utaf menskors varma bröst.

Lik en flod af harmonier, rullar den i andens land,
Och som liljor vagga rörda hjertans böner vid dess strand.

Stundom våldsamt fram den brusar, som en lössläppt katarakt,
Stundom klart och lugnt den gungar, full af stilla frid och prakt.

Smärtan domnar, känslan stiger, andakt fram på djupet går,
Och en suck i hvarje tonfall ut till flygt sin vinge slår.

Toner höja sig och sänka, bärande mot himlen opp
Trenne englar på hvar bölja, det är kärlek, tro och hopp.

Fullt är templet nu af menskor, och i orgelns djupa sång
Sväfva tusen rörda sinnen upp till himlen på en gång.

Uti dubbla leder rör sig, par om par, ur templets rund,
Festligt smyckad, talrik skara: det är nu begrafningsstund.

Hjeltarne, som tappert stridde, modigt föllo för vårt land,
Skola nu i högen bäddas, ordnad utaf vänners hand.

Sagta dystra tåget skrider, sången tonar allvarsam,
Kista efter kista vandrar genom tempelhvalfven fram.

Åldrige, som verlden pröfvat, gamle män med silfverhår,
Gå med sänkta, bleka hufvu'n, sörjande vid hvarje bår.

Männer, som i lifvets sommar gripa in i verlden än,
Stolte sina pannor bära: de begrafva stolte män.

Ynglingar, med yppig blomma uppå kinden, frisk och röd,
Nu om strid och seger drömma, önska sig en sådan död.

Mannen ej så djupt, som qvinnan, sorgens bittra kalk förstår;
Sorgens skönsta, bästa smycke är ändå en qvinnas tår.

Qvinnan älskar, hon, som mannen, äfven hemmets kära bygd,
Ack det sköna är i norden syster födt med hjelte-dygd.

Par om par, hvad sköna ögon! Par om par, hvad rosenkind;
Och på friska purpurläppar suckar der en vestanvind!

O, så länge qvinnan binder åt de fallne lagrens krans,
Har den ej blott ärans värde, utan ock behagens glans.

Skönsta lön för ädla strider mannen blott af qvinnan får:
Trofast hjerta uti lifvet och i döden smärtans tår.

Sången tystnar, tåget stannar, tårar glänsa, hvart jag ser,
Uti grafven Düppelmöllas fallne hjeltar sänkas ner.

Som på dufvo-hvita vingar, sakta, stilla, lugn och klar,
Som ett solsken, helig andakt öfver minnets rike far.

Herrans ord från friska hjertan stiga såsom stjernor opp;
Äfven döden har sin himmel, äfven grafven har sitt hopp.

Mellan ljusets land och dödens tro och kärlek resa här
Upp af glans en Jacobsstege; full af englar stegen är.

Jemte foten nu de döde drömma ljuft om himlars fröjd,
Och Guds salighet dem vinkar ofvan silfverskyars höjd.

Sväfven dit, J sälle döde: jorden blott behålla skall
Minnets ära, ärans minne af er strid och af ert fall.

Än en tår i grafvens skymning, än en blick i dödens land,
Än ett regn af friska blommor ur hvar flickas liljehand.

Sista afskedssucken klingar, bäfvande, af smärta full;
Det är sabbath i hvart hjerta, sabbath för de dödes skull.

Redan kumlet stolt sig hvälfver öfver evig hvilobädd,
Snart i ljuflig grönska smyckad, snart i fagra blommor klädd.

Kärleken ert hjerta drömde . . . opp i rosor der skall slå,
Och hvar tår, de sköna fällde, skall bredvid som lilja stå.

Och när vinden genom bladen susar med en stilla röst,
Skall man tro, att evig kärlek suckar än ur grafvens bröst.

Och när morgondaggen faller ned från himlarandens bryn,
Skall man tro, att Englar gråta vid er grift ännu ur skyn.

Och när stjernorna deroppe glimmande man falla ser,
Skall man tro, att edra andar än till högen stiga ner.

Men vid stenen, som man reser engång på er hvälfda grift,
Skall historiens genius sitta, tecknande er minnesskrift.

Och när sagan än om sekler repas upp om denna tid,
Med beundran skall man ännu nämna edra namn dervid.

Den 8 begrofvos i Sönderborg en del af de i bataljen den 5 stupade. Ett enskildt bref från krigstheatern yttrar härom följande: "Denna akt var i hög grad rörande och högtidlig. En timma förrän den egde rum, klockan var omkring 6 på morgonen, gick jag in i kyrkan, der jag blef vittne till ett skådespel, som jag aldrig skall glömma. Alla kistorna voro redan tillslutna och stodo framför altaret, omvirade med friska kransar och prydda med vapen, blomster och dannebrogsband. Blott en kista stod ännu öppen och i denna låg den tappra, unga Svensken, Baron Lejonhufvud, rank, blek och vacker, i sin Svenska uniform, med eklöf kring pannan och en frisk törnroskrans vid bröstet. Kyrkan var alldeles tom, men bredvid den fallne stod en annan ung Svensk Officer, Premier-Löjtnant Silfverstolpe, hans vän, hvilken följt med honom hit öfver, för att deltaga i vår kamp. Jag kan icke beskrifva den oändliga smärta,

det blandade uttryck af förtviflan och broderskärlek, hvarmed han i den stilla, öde kyrkan för sista gången betraktade vännens dyrbara drag, för sista gången klappade hans bleka kind, för sista gången tryckte hans hand och derpå störtade ut ur kyrkan. Ett par timmar derefter jordades den tappre och älskvärde veteranen Morgenstjerne och 47 unga lik, deraf 27 fiendtliga. Tjugofyra unga svartklädda flickor strödde blomster på deras graf, en skön sorgmusik ledsagade jordfästningen. En oöfverskådlig mängd officerare, borgare, soldater uppfyllde kyrkogården; alla de kringstående gräto. Pastorns tal skall ha varit vackert, men jag tillstår att jag ej hörde något deraf, ty bilden af den unge, hjeltemodige Svensken och hans trofaste vän stod beständigt för mina ögon. Hur månget vänskapsband, hur många ännu starkare och heliga band hafva icke redan blifvit knutna, och likväl förefaller det mig att döden här icke har den mörka, hemska prägel, som under hvardagliga förhållanden. Nej, döden på valplatsen, under kanonernas dån, gevärens salfvor och soldaternas hurrarop är ljus och skön, och det intryck, man förer med sig ifrån de fallnas grafvar, har icke något nedtryckande."

schreiner
Group

KUNGL. BIBLIOTEKET

Pris: 32 sk. B:co.